

LUYỆN TẬP VỀ TÁCH CÂU

KẾT QUẢ CẦN ĐẠT

- Phân biệt được hiện tượng tách câu với lỗi về câu vì thiếu thành phần nòng cốt.
- Biết vận dụng cách tách câu khi cần thiết.

1. Đọc những câu sau và thực hiện nhiệm vụ nêu ở dưới :

– Ông già không nói. Đang nhấp ngụm trà thơm phức mùi ngấu.

– Cô hàng xóm vừa du học ở Ô-xtrây-li-a về. Cho một đĩa ổi chín.

– Bà đẹp lắm. Đẹp lạ lùng.

– Tôi cần trái ổi mùa đâu. Và mời cha một trái.

– Chẳng sợ hãi gì trước con mèo nanh ác, con chim khuyển bé tẹo. Sà xuống. Xù lông.

– Trước những lời đe dọa trắng trợn như vậy, người đàn ông gầy mà cao. Chỉ mỉm cười.

a) Những trường hợp trên đây đều dùng dấu chấm một cách bất thường. Hãy xác định trường hợp nào là sai ngữ pháp.

228

4. Phân được tách (in đậm) trong những đoạn văn sau đây có tác dụng gì trong đoạn trích ?

– Dung là cô gái rệu bà béo chủ nhà. Chẳng đẹp gì nhưng cũng mĩm mĩm và trắng trẻo. **Mà lại diện**. Cô diện nhất vùng này.

(Nam Cao)

– Tôi phải bày ra nhiều trò khác để thấy mình có ích. **Như đọc sách**. Tôi nghĩ trong kháng chiến mình không có nhiều thì giờ, lại thiếu sách thì nay cố mà đọc.

(Nguyễn Văn Bổng)

b) Theo anh (chị), trong những trường hợp nào thì có thể dùng dấu chấm để tách câu ?

c) Ở những trường hợp đúng ngữ pháp, nếu không tách câu (và thêm dấu phẩy, nếu cần), thì hiệu quả diễn đạt sẽ thay đổi như thế nào ?

2. So sánh các cặp (a), (b) với nhau và thực hiện nhiệm vụ nêu ở dưới :

– *Tối về, tôi không sao ngủ được, cứ nghĩ mãi đến chuyện đã xảy ra. Cả chuyện sắp xảy ra.* (1a)

– *Tối về, tôi không sao ngủ được, cứ nghĩ mãi. Đến chuyện đã xảy ra. Cả chuyện sắp xảy ra.* (1b)

– *Đó là một cuốn sách hay. Và gọi nhiều suy nghĩ.* (2a)

– *Đó là một cuốn sách. Hay và gọi nhiều suy nghĩ.* (2b)

– *Sừng sừng đứng trước ông là chàng trai khoẻ mạnh, vạm vỡ. Cái cậu bé ngày xưa gầy gò, oặt oẹo tưởng như không nuôi nổi ấy.* (3a)

– *Chàng trai khoẻ mạnh, vạm vỡ. Cái cậu bé ngày xưa gầy gò, oặt oẹo tưởng như không nuôi nổi ấy. Sừng sừng đứng trước ông.* (3b)

– *Rồi đột ngột, một cái đầu ló lên. Từ dưới gầm bàn.* (4a)

– *Rồi đột ngột, từ dưới gầm bàn. Một cái đầu ló lên.* (4b)

– *Anh cứ giữ cuốn sách ấy đi. Nếu cần.* (5a)

– *Nếu cần. Anh cứ giữ cuốn sách ấy đi.* (5b)

a) Xác định ở trường hợp nào việc tách câu là chấp nhận được.

b) Từ đó, theo anh (chị) điều kiện của việc dùng dấu chấm để tách câu là gì ?

3. Những câu sau đây trích từ tác phẩm của một số nhà văn, nhưng có điều chỉnh về dấu câu. Thử tách mỗi câu đó thành hai hoặc ba câu đúng ngữ pháp.

– *Thậm chí, chẳng đợi phải có các tổ chức thơ văn như thế, khi bằng hữu⁽¹⁾ gặp nhau, các cụ vẫn bình văn bên kỉ trà, cùng rượu, dưới trăng, cốt là có bạn hiền và thơ hay.*

– *Bà Hà ghét vợ chồng anh xe ra mặt, nhất là chị vợ.*

– *Đó là một nghề đi nhiều, thấy rộng, gần gũi với thiên nhiên.*

– *Bóng họ ngã vào nhau, ở cuối đường.*

– *Tôi nghĩ đến sức mạnh của thơ, chức năng và vinh dự của thơ.*

– *Bốn người lính đều cúi đầu, tóc xoã gối trong lúc tiếng đờn vẫn khắc khoải vẳng lên những chữ đờn li biệt, bốn chôn.*

(1) Bằng hữu : bạn bè.